

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

_____ (підпис)

“ ___ ” _____ 2018 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"**

за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління фінансово-економічною безпекою організації»

на тему: **«УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ ЯК
СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «Одескабель»**

Виконавець:

студент ФЕУП

Щур Андрій Вадимович _____

Науковий керівник:

К.е.н., професор

Кравченко Віра Олексіївна _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	5
1.1. Управління загрозами персонала як функціональна складова економічної безпеки підприємства.....	5
1.2. Загрози безпеки підприємства, що пов'язані з діяльністю персоналу.....	15
1.3. Методи оцінки загроз діяльності персоналу.....	21
Висновки до першого розділу.....	28
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРСОНАЛУ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	29
2.1 Характеристика виробничо-економічної діяльності ПАТ «Одескабель».....	29
2.2. Аналіз структури та складу персоналу ПАТ «Одескабель».....	38
2.3. Аналіз стану забезпеченості безпеки, що пов'язана з діяльністю персоналу ПАТ «Одескабель».....	48
Висновки до другого розділу.....	66
РОЗДІЛ III. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ ЯК ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «Одескабель».....	67
3.1. Загальні засади зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу як основа економічної безпеки ПАТ «Одескабель».....	67
3.2. Економічний ефект заходів зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу на ПАТ «Одескабель».....	75
Висновки до третього розділу.....	83
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	86

ВСТУП

Актуальність. Одним з ключових елементів конкурентоспроможності підприємства є його безпека від внутрішніх та зовнішніх факторів пов'язаних з діяльністю персоналу. Наукові дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених з питань економічної безпеки свідчать, що серед усіх економічних злочинів більшість мають ті, які пов'язані з діяльністю персоналу, а саме: псування техніки, крадіжки, виток комерційної інформації, кіберзлочинність, привласненні активів компанії. Це призводить до погіршення економічного стану підприємства та негативно впливає на його діяльність. Крім цього, не лише працівники можуть завдавати шкоди бізнесу, а й сам суб'єкт господарювання через шкідливі та небезпечні умови праці, недотримання чинного трудового законодавства, несприятливий психологічний клімат у колективі, що може зумовити погіршення рівня життєдіяльності персоналу, яке часто на практиці стає основною передумовою для зловживань працівників.

У зв'язку з вище зазначеним удосконалення управління персоналом як основи економічної безпеки підприємства є досить актуальною проблемою.

Метою роботи є розробка заходів щодо зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу, як основи економічної безпеки ПАТ «Одескабель».

Завдання роботи. Відповідно до визначення мети було поставлено та вирішено наступні завдання:

- описано актуальність та загальний стан розробки теоретико-методологічних підходів щодо роботи з персоналом як основи економічної безпеки організації;
- розглянуто теоретичні питання сутності загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу, їх види та методи оцінки;
- проаналізовано організацію безпеки пов'язаної з діяльністю персоналу ПАТ «Одескабель»;
- запропоновано загальні засади зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу, як основи економічної безпеки ПАТ «Одескабель»

– економічно обґрунтовано доцільність заходів зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу на ПАТ «Одескабель».

Об'єктом дослідження є діюча система забезпеченості безпеки, що пов'язана з діяльністю персоналу ПАТ «Одескабель», яке спеціалізується на виробництві кабелів.

Предметом дослідження являються теоретичні та практичні підходи щодо забезпеченості безпеки, що пов'язана з діяльністю персоналу ПАТ «Одескабель».

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі, нормативно-правові акти України, вітчизняна та зарубіжна наукова література, статистичні дані Державного комітету статистики України, звітність та первинна документація ПАТ «Одескабель», результати анкетування працівників підприємств, інтернет-ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у розробці методичних підходів щодо удосконалення роботи з персоналом як основи економічної безпеки підприємства.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження були оприлюднені на підсумковій студентській конференції. Основні положення і результати дослідження викладені в публікації: «Загроза кадровій безпеці в системі економічної безпеки підприємства». Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти. Матер. III Міжнар. наук.. практ. конф. (м. Одеса 4-5 червня 2017 року). – Одеса. - Атлант, 2017. – 116 с. С. 231-235. Загальний обсяг публікацій – 0,3 д.а.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань). Загальний обсяг роботи - 90 сторінок, кваліфікаційна робота містить: рисунків – 9; таблиць – 30.

Висновки до третього розділу

На підставі проведеного аналізу щодо удосконалення роботи з персоналом як складова економічної безпеки ПАТ «Одескабель» запропоновано:

1) загальні засади зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу як основи економічної безпеки ПАТ «Одескабель», а саме: ретельна організація діяльності служби управління персоналом у процесі підбору та відбору претендентів на роботу. Це перевірка профпридатності та досвіду роботи, необхідного для виконання робіт, функціональних обов'язків за фахом; перевірка психологічного стану кандидата (контроль лікаря); проведення перевірки документів фахівцем кадрової служби.

2) для зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу ПАТ «Одескабель», в процесі відбору та підбору робітників на вакантні посади запропоновано: впровадження посади психолога; співпрацю з медичним центром; тестування за фахом для кожного працівника; введення відділу фінансово-економічної безпеки.

3) розроблено та економічно обгрунтовано, що впровадження заходів зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу полягає у зменшенні кількості звільнених робітників. Економічний ефект від впровадження посади психолога; співпраці з медичним центром; організації тестування за фахом для кожного працівника полягає у зростанні операційного прибутку підприємства на 1730,4тис.грн.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Зростання теоретичного та практичного інтересу до питань сутність загроз п пов'язаних з діяльністю персоналу зумовило необхідність дослідження управління загрозами персонала як функціональної складової економічної безпеки підприємства. Таке бачення дозволило визначити загрози безпеки підприємства.

2. За результатами дослідження стану організації роботи щодо забезпечення безпеки персоналу ПАТ «Одескабель» проаналізовано стан виробничо-економічної діяльність ПАТ «Одескабель», що демонструє позитивну динаміку, а показники довгострокової та короткострокової ліквідності свідчать про зменшення фінансової залежності.

За результатами аналізу структури та складу персоналу ПАТ «Одескабель» визначено причини виникнення загроз безпеки ПАТ «Одескабель», пов'язаних з діяльністю персоналу виявлено причини звільнення працівників за 2014-2016 рр. Результати оцінки загроз безпеки, пов'язаної з діяльністю персоналу надали підстави зазначити, що основними причини являються: стан здоров'я, згода сторін, власне бажання.

3. На підставі проведеного аналізу щодо удосконалення роботи з персоналом як складової економічної безпеки ПАТ «Одескабель» запропоновано:

1) загальні засади зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу як основи економічної безпеки ПАТ «Одескабель», а саме:

- ретельна організації діяльність служби управління персоналом у процесі підбору та відбору претендентів на роботу.;
- перевірка профпридатності та досвіду роботи, необхідного для виконання робіт, функціональних обов'язків за фахом;
- перевірка психологічного стану кандидата (контроль лікаря); проведення перевірки документів фахівцем кадрової служби.

2) для зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу ПАТ «Одескабель», в процесі відбору та підбору робітників на вакантні посади запропоновано:

- впровадження посади психолога;
- організація співпраці з медичним центром;
- організація тестування за фахом для кожного працівника.

3) розроблено та економічно обгрунтовано, що впровадження заходів зниження загроз, пов'язаних з діяльністю персоналу полягає у зменшенні кількості звільнених робітників.

Розрахований економічний ефект від впровадження посади психолога; організації співпраці з медичним центром; організації тестування за фахом для кожного працівника полягає у зростанні операційного прибутку підприємства на 1730,4 тис.грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алавердов А. Р. Организация управления персоналом современного российского банка: учеб. Пособие / А. Р. Алавердов. – М. : «БДЦ-пресс», 2011. – 320 с.
2. Аминов А. А. Управление кадровыми рисками : дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / А. А. Аминов. – Москва, 2007. – 155 с.
3. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком : навч. методичн. посібник для самостійного вивчення дисципліни] / Вітлінський В. В., Верченко П. І. – К. : КНЕУ, 2000 – 292 с.
4. Бадалова А. Г. Управление кадровыми рисками предприятия / А. Г. Бадалова, К. П. Москвитин // Российское предпринимательство. – 2005. – № 7. – С. 92–98.
5. Буланова Е. Н. Определение понятия кадрового риска / Е. Н. Буланова // Управление персоналом. Ученые записки. Книга V / под ред. д.э.н., проф. В. К. Потемкина. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургской академии управления персоналом, 2007. – 334 с.
6. Вербицька Г. Л. Методичні основи оцінки економічного ризику в діяльності підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук : спец. 08.06.01 – “Економіка, організація і управління підприємствами” / Г. Л. Вербицька. – К.: Національний транспортний університет, 2005. – 19 с.
7. Гайфуллина М.М. Интегральный подход к оценке кадрового потенциала предприятия // Вестник ВЭГУ. 2015. №4. С. 22-33.
8. Глущенко В. В. Управление рисками. Страхование. / В. В. Глущенко // – г. Железнодорожный Моск. обл. : ТОО НПЦ “Крылья”, 1999. – 336 с.
9. Гончаров Є. В. Кадрові ризики та рівень освіти: інноваційні напрямки в умовах глобалізації / Є. В. Гончаров // Проблеми економіки та управління. – Л.: Львів. політехніка, 2008. – С. 60–63.

10. Джонс Д. Х. Руководство для директоров // “Ассоциация Корпоративных Казначеев”, Великобритания, 1998.
11. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навчальний посібник / Л. І. Донець. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
12. Дорожкин Ю.Н., Коршак А.А., Гайсина Л.М. Некоторые аспекты экономики и кадровой политики в нефтегазовом комплексе // Проблемы сбора, подготовки и транспорта нефти и нефтепродуктов: науч.-техн. журн. Уфа: ГУП «ИПТЭР», 2008. №3(73). С. 122-130.
13. Економіка організації (підприємства): Підручник / За ред. Н.А. Сафронова. - 2-е вид., Перераб. і доп. - М.: Економіст, 2004. - 618 с.
14. Жуковська В. М. Теоретичні аспекти дослідження кадрових ризиків на підприємстві [Електронний ресурс] / В. М. Жуковська, Н. В. Серафим. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vnuvgp/ekon/2009_4_1/v48ek016.pdf.
15. Кынтиков М.В. Управление рисками в работе с персоналом в системе обеспечения кадровой безопасности организации: автореф. дисс. на соискание уч. ст. канд. экон. наук. М., 2011. 24 с.
16. Макова М.М. Активизация инвестиционных процессов как основа устойчивого развития предприятия (на примере нефтяного комплекса) // Экономика и управление: науч.-практ. журн. 2012. № 1. С. 77-83.
17. Митрофанова А.Е. Концепция управления кадровыми рисками в работе с персоналом организации // Компетентность. 2013. № 3. С. 40-45.
18. Поляк Г. Б. Финансовый менеджмент : [підручник] / Г. Б. Поляк. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. – 421 с.
19. Пронина И. В. Оценка компетенций персонала промышленного предприятия при принятии управленческих решений : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / И. В. Пронина. – Ижевск, 2005. – 170 с.
20. Слободской А. Л. Риски в управлении персоналом : учеб. пособие / А. Л. Слободской. –СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011. – 155 с.

21. Смагулов А. М. Риски управления персоналом / А. М. Смагулов // Экономика образования. – 2013. – №4. – С. 139–142.
22. Соколова М. Ю. Риски прогнозирования научно и научно-педагогических кадров вуза [Электронный ресурс] / М. Ю. Соколова. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/7_NITSB_2012/Economics/5_102008.doc.htm.
23. Соломанидина Т.О., Соломанидин В.Г. Кадровая безопасность компании. М.: Альфа-Пресс, 2011. С. 47-48.
24. Уткин Э.А. Риск-менеджмент. — М.: Ассоциация авторов и издателей «Тандем»; ЭКМОС, 1998.
25. Хамитова Э.Ф., Гайфуллина М.М. Оценка конкурентоспособности молодых специалистов нефтяных компаний // Нефтегазовое дело. 2014. № 12-1. С. 190-196.
26. Хромов М. Ю. Причины возникновения кадровых рисков [Электронный ресурс] / М. Ю. Хромов. – Режим доступа: www.prosvet.su/articles/personal/article2.
27. Цветкова И. И. Классификация кадровых рисков / И. И. Цветкова // Экономика и управление. – 2009. – № 6. – С. 38–43.
28. Ареф'єва О. В. Кадрова складова в системі економічної безпеки машинобудівних підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №11. – С. 95-100.
29. Васильчак С.В., Мацюняк І.Р. Кадрова безпека підприємства – основа економічного розвитку // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 12 (19). – С. 122-128.
30. Гайфуллина М. М. Методологический подход к оценке кадровых рисков / Электронный журнал «Нефтегазовое дело» 2015. – №5. – С. 613-629.
31. Дорофеев К.Н. Кадровая безопасность в системе экономической оценки деятельности фирмы / К.Н. Дорофеев, Е.В. Гарнева // Молодой ученый. – 2013. – №6. – С. 327–331.
32. Кадрова безпека підприємства – Издательство HRD
www.hrd.com.ua/index.php/priz/.../249-6-138

33. Кибанов А. Я. Управление персоналом организации / А. Я. Кибанов. – М: ИНФРА-М, 2006. – 638 с.
34. Красномовец В. А. Методи забезпечення кадрової безпеки підприємства // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2012. – Випуск 3(59) 2012 р. Серія «Економіка». – С. 138-143.
35. Митрофанова А. Е. Концепция управления кадровыми рисками в работе с персоналом организации / А. Е. Митрофанова : Компетентность. – М., 2013. – 104 с.
36. Назарова Г.В. Передумови створення системи кадрової безпеки підприємства
Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України // Науковий журнал Тернопільського національного економічного університету. – 2010. – Випуск 15. – С. 52-60.
37. Подлужна Н.О. Забезпечення кадрової безпеки організації. Режим доступу:
http://www.econindustry.org/arhiv/html/2010/st_52_34.pdf
38. Чумарин И. Г. Что такое кадровая безопасность компании / [Электронный ресурс] / И. Г. Чумарин // Кадры предприятия – 2009. – № 2. – Режим доступа : <http://www.bre.ru/security/20813.html>
39. Швець І.Б. Економічна безпека в управлінні персоналом [Текст]/ І.Б. Швець// Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. Випуск 36-1. – Донецьк. – 2009. – С. 179-184.
40. Черненко С.А. Сучасні методики оцінки стану кадрової безпеки суб'єктів господарської діяльності [Електронний ресурс] // Ефективна економіка. – 2013. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1923>.
41. Офіційний сайт ПАТ «Одескабель» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.odeskabel.com/main-rus/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
42. Офіційний сайт Державної служби статистики України. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

43. Оценка финансово-экономической безопасности предприятий. 2012. / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gym/gee/2012_3/ru/gee.../07K_ru.php